

THỊ TRƯỜNG ĐƯỜNG QUÍ I/2016 VÀ DỰ BÁO

- Giá đường thế giới tiếp tục tăng
- Lượng đường tồn kho trong nước sẽ giảm; giá đường trong xu thế tăng

I. TỔNG QUAN THỊ TRƯỜNG THẾ GIỚI

1. Diễn biến giá đường quý I/2016

Giá đường thế giới tăng trở lại bắt đầu từ tháng 10 năm 2015, sau khi ngân hàng Rabobank đưa ra dự báo thâm hụt đường thế giới, ngày 14/3/2016 ngân hàng này đã nâng con số dự báo về thiết hụt lên 6,8 triệu tấn từ mức 4,7 triệu tấn dự báo trước đó, do sản lượng giảm ở Ấn Độ và Thái Lan. Tổ chức Đường Quốc tế và một số tổ chức khác cũng dự báo thị trường năm 2016 sẽ thiếu hụt 2 đến 4 triệu tấn, do sản lượng ở Brazil cũng bị thiệt hại.

Giá đường thô kỳ hạn giao tháng 5 trên sàn ICE tại New York ngày 21/3 đóng cửa ở 16,16 Uscent/lb- là mức giá cao nhất kể từ tháng 1/2015. So với đầu năm giá đường thô tăng khoảng 9%, từ mức giá 15 Uscent/lb. So với ngày 20/2 chạm xuống mức 12,75 Uscent/lb giá đường thô đã tăng 3,5 Uscent/lb.

Hợp đồng đường trắng giao tháng 5 tại sàn giao dịch LIFFE (London) ngày 20/3 đóng cửa ở 450,80- mức giá cao nhất trong 16 tháng qua. So với đầu năm 2016 giá đường trắng tăng khoảng 30 USD/tấn, tương đương 6%.

Những nguyên nhân dẫn đến giá đường thế giới tiếp tục tăng

- Các dự báo suy giảm sản lượng đường toàn cầu khiến thị trường đường thế giới điều chỉnh tăng.
- Tổ chức đường thế giới (ISO) dự đoán sau 5 năm dư thừa đường, nhu cầu tiêu thụ sẽ vượt sản xuất trong vụ 2015/2016 và thâm hụt sẽ tăng mạnh trong vụ tiếp theo. Nhu cầu ethanol tại thị trường Brazil cũng gia tăng mạnh mẽ khiến gia tăng lo ngại sản lượng đường nước này suy giảm.

Trên sàn ZCE- **Trung Quốc**, giá đường trắng hợp đồng giao tháng 5/2016 lên mức 5.395 NDT/tấn

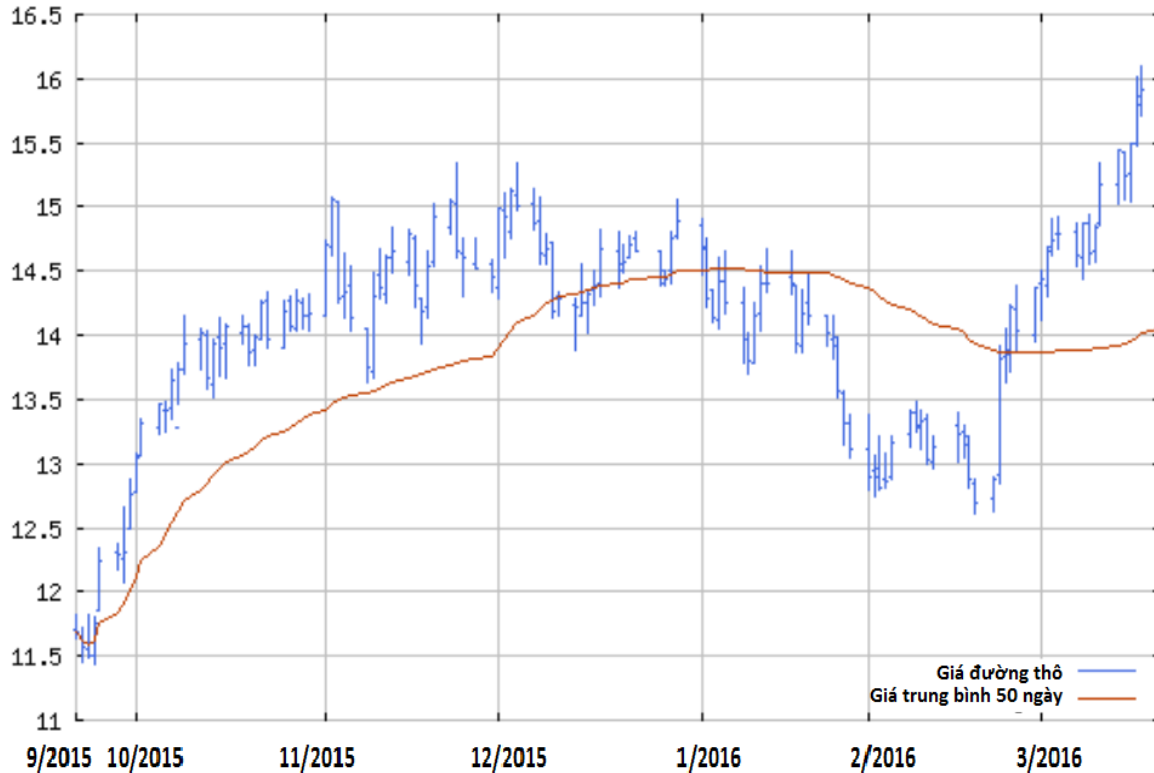
Giá đường kỳ hạn tiếp tục đi lên do lo ngại suy giảm sản lượng đường trong nước cũng như toàn cầu do ảnh hưởng của El Nino.

Tại thị trường Côn Minh, giá đường ngày 21/3 giao dịch tại 5.220-5.250 NDT/tấn, tăng so với mức giá 4.950 NDT/tấn vào cuối năm 2015.

Theo số liệu hải quan Trung Quốc, đường trắng trong nước tại Trịnh Châu giao dịch ở mức trung bình 5.303 NDT/tấn (818 USD/tấn) trong tháng 2/2016. Nhập khẩu trung bình 379,55 USD/tấn.

Hình 1: Giá đường thô tại New York kỳ hạn giao tháng 5

ĐVT: US Cent/lb

Nguồn: ino.com

Giá đường của **Thái Lan** có xu hướng tăng. Các nhà mua đường của Thái Lan đang nỗ lực trả giá cao hơn nhằm bảo đảm nguồn cung do tình hình hạn hán khiến sản lượng thu hoạch mía giảm thấp nhất trong vòng 4 năm qua.

Giá đường Thái Lan, giữa thời điểm tháng 3 được chào ở mức cao hơn 0,85 cent đến 0,9 cent tại các phiên giao dịch ở New York. So với cùng thời điểm của tuần đầu thứ 2 tháng 3, mức giá trên cao hơn 31%.

Người mua đường của Thái Lan đối với thời điểm tháng 5 và 7/2016 sẵn sàng trả giá cao hơn từ 0,95 cent đến 1 cent đối với các đơn đặt hàng tương lai giao dịch tại New York.

2. Dự báo nguồn cung và tiêu thụ trên thế giới

Thị trường đường thế giới có thể sẽ thiếu hụt nhiều trong năm 2015/16. Ngân hàng Rabobank hôm 14/3 đã nâng con số dự báo về thiếu hụt lên 6,8 triệu tấn từ mức 4,7 triệu tấn dự báo trước đó, do sản lượng giảm ở Ấn Độ và Thái Lan. Tổ

chức Đường Quốc tế và một số tổ chức khác cũng dự báo thị trường năm 2016 sẽ thiếu hụt 2 đến 4 triệu tấn, do sản lượng ở Brazil cũng bị thiệt hại.

Thái Lan, nhà xuất khẩu đường lớn thứ hai trên thế giới sẽ phải đối mặt với sản lượng mía giảm dưới 100 triệu mét khối tấn trong vụ mùa 2015-2016 kết thúc vào tháng 9/2016. Đây là mức thấp nhất kể từ thời điểm năm 2011- 2012. Trong 90 ngày đầu tiên của năm 2016, khối lượng đường chỉ đạt khoảng 10%.

Các chuyên gia nhận định sản lượng thu hoạch cây mía có thể đạt 90 triệu tấn do hàm lượng đường trong mỗi cây mía thấp hơn. Tình hình hạn hán kéo dài cũng ảnh hưởng đến chất lượng của cây mía.

Theo dự báo của Bộ Nông nghiệp Mỹ, sản lượng đường toàn cầu niên vụ 2015/16 sẽ giảm 3 triệu tấn xuống mức 172,146 triệu tấn, giảm ở Brazil, Ấn Độ, liên minh EU và Ukraine; trong khi sản lượng đường tăng ở Australia, Nga và Thổ Nhĩ Kỳ. Tiêu thụ được dự báo sẽ đạt mức kỷ lục 172,768 triệu tấn, tồn kho giảm 4 triệu tấn, còn 39,598 triệu tấn. Nhập khẩu đường toàn cầu dự kiến sẽ lên mức kỷ lục 521,161 triệu tấn.

Bảng 1: Sản lượng và tiêu thụ đường thế giới

ĐVT: triệu tấn

	Niên vụ 2013/2014	Niên vụ 2014/2015	Dự báo niên vụ 2015/2016
Sản lượng	175,563	174,308	172,146
Nhập khẩu	51,301	51,551	52,161
Xuất khẩu	57,529	54,155	54,695
Tiêu thụ	167,724	170,600	172,768
Tồn kho	43,620	42,215	39,598

Nguồn: USDA

Dự báo sản lượng đường của **Brazil** sẽ giảm 950.000 tấn, xuống 35 triệu tấn. Dự báo 59% của cây mía để sản xuất ethanol.

Lượng đường tiêu thụ thấp do suy thoái kinh tế đã làm giảm doanh số bán hàng của các mặt hàng thực phẩm chế biến. Xuất khẩu dự báo giảm 200.000 tấn xuống 23,8 triệu tấn.

Sản lượng đường **Ấn Độ** dự báo giảm 1,7 triệu tấn xuống 28,5 triệu tấn do năng suất thấp. Tiêu thụ lên mức kỷ lục 28 triệu tấn. Xuất khẩu tăng 75.000 tấn lên 2,5 triệu tấn. Ấn Độ là nhà sản xuất đường lớn thứ hai thế giới và tiêu thụ đường lớn nhất thế giới.

Cơ quan Quản lý Đường Philippines (SRA) cho biết **Philippines** dự kiến sẽ nhập khẩu đường vào năm 2016, nhằm tăng nguồn cung cho thị trường trong nước do

thời tiết khô hạn bởi hiện tượng thời tiết El Nino khiến sản lượng mía sụt giảm. Lượng nhập khẩu đường thô trong năm 2016 của Philippines có thể đạt tới 169.385 tấn.

Xu hướng chuyển sang nhập khẩu đường của các nước Đông Nam Á có thể hỗ trợ cho giá đường thế giới, trong bối cảnh thị trường dự báo nguồn cung sẽ thiếu hụt trong niên vụ 2015-2016 này.

SRA hạ dự báo sản lượng đường thô trong nước niên vụ 2015-2016 (bắt đầu từ 1/9/2015) xuống 2,22 triệu tấn, so với mức 2,27 triệu tấn, chỉ đủ để đáp ứng nhu cầu trong nước ước vào khoảng 2,25 triệu tấn.

Philippines là nước sản xuất đường lớn thứ tám thế giới và là nước có hạn ngạch xuất khẩu lớn thứ ba vào Mỹ, với số lượng hàng năm là 135.508 tấn.

Theo số liệu hải quan **Trung Quốc** ngày 16/3- nước nhập khẩu đường hàng đầu thế giới, nhập khẩu 110.000 tấn đường thô trong tháng 2/2016, giảm 13,5% so với cùng kỳ năm trước, tháng thứ hai giảm liên tiếp. Trong tháng 1/2016, nhập khẩu đường của Trung Quốc giảm 25,1% so với năm trước. Trong năm 2015, nhập khẩu tăng 39%, đạt 4.850.000 tấn đường.

Các nhà phân tích và thương nhân dự báo sẽ giảm nhập khẩu do giá cả tăng cao, hạn chế về giấy phép nhập khẩu và dự trữ ngày càng tăng đã làm giảm sức hấp dẫn cho nhà nhập khẩu. Nhu cầu nhập khẩu đã giảm do giá đường thế giới đã tăng hơn so với giá trong nước, thêm vào đó đường nhập khẩu hiện nay chi phí nhiều hơn so với trước đây, khoảng 1.000 NDT/tấn.

Trung Quốc cho phép 1,94 triệu tấn đường nhập khẩu hàng năm ở mức thuế 15% theo cam kết đối với Tổ chức Thương mại Thế giới, trong khi nhập khẩu ngoài hạn ngạch này phải chịu mức thuế 50%.

Trung Quốc chống nhập lậu đường: Reuters dẫn nguồn tin Xinhua cho biết Trung Quốc đã phát động chiến dịch chống buôn lậu đường từ các nước Đông Nam Á. Chiến dịch này sẽ diễn ra từ 11/3 đến 31/12/2016, tập trung mạnh ở khu vực Quảng Tây, giáp với biên giới Việt Nam và biên giới Lào, sẽ tăng cường tuần tra biên giới và đóng cửa 22 điểm trung chuyển bất hợp pháp qua lối mòn biên giới. Trung Quốc cũng sẽ cấm người dân của mình trữ về từ các nước láng giềng nếu mang theo đường (quy chế này thay cho quy chế áp dụng từ ngày 1/1 cho phép mỗi người dân được mang đến 1 kg đường về nước).

Giá đường tại Trung Quốc duy trì ở mức cao 820-830 USD/tấn (trong khi giá đường trắng tại London hiện chỉ khoảng 450 USD/tấn) mặc dù theo các nhà chức trách nước này thì tiêu thụ đường trong nước (16 triệu tấn mỗi năm) chỉ nhỉnh hơn chút ít so với con số nhập khẩu chính thức (14 triệu tấn). Trung Quốc cho

rằng lạm phát đang chậm lại một phần lớn do sự bùng nổ nạn buôn lậu qua biên giới.

Brazil kiện về đường nhập từ Thái Lan: Investing dẫn tin từ báo chí Thái Lan cho biết Brazil sẽ đệ đơn kiện Thái Lan lên Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) với cáo buộc cho rằng việc nước này trợ giá đường nội địa đã gián tiếp kéo giá đường thế giới giảm, và khiến Brazil thiệt hại ước tính khoảng 1,2 tỷ USD/năm.

Dù sẽ mất khá nhiều thời gian để WTO đưa ra phán quyết, vụ kiện này chắc chắn sẽ làm xáo động thị trường đường toàn cầu do Brazil và Thái Lan là hai nước sản xuất đường lớn nhất thế giới.

Phía Brazil cho rằng các chính sách ưu đãi của Thái Lan đối với ngành sản xuất đường đã giúp quốc gia này tăng thị phần xuất khẩu của đường Thái Lan ra thế giới từ 12,1% lên mức 15,8% trong vòng 4 năm qua. Cùng trong thời điểm này, thị phần của Brazil trên thị trường đường giảm sút từ mức 50% xuống mức 44,7%.

Phía Brazil cũng cho biết thêm việc hỗ trợ của Chính phủ Thái Lan đối với người nông dân trồng mía và các nhà sản xuất đường phải cần tuân thủ các cam kết thương mại quốc tế. Việc lợi dụng kẽ hở để tăng thị phần tại thị trường thế giới có tác động không nhỏ đối với các nhà sản xuất đường Brazil.

Phản ứng về những cáo buộc của Brazil, Bộ Công nghiệp Thái Lan cho rằng đây là những nhận định không có căn cứ. Chính phủ Thái Lan không trợ giá nhà sản xuất và luôn tuân thủ nghiêm ngặt mọi quy định về thương mại quốc tế.

Về khoản tiền của các nhà sản xuất đường hỗ trợ người nông dân, Bộ Công nghiệp Thái Lan cho biết đây là khoản tiền được trích từ Quỹ ngành mía đường Thái Lan và hoàn toàn là tự gây quỹ.

Trong trường hợp không đủ ngân sách, tiền hỗ trợ sẽ được vay từ Ngân hàng Nông nghiệp và Hợp tác Nông nghiệp và Chính phủ Thái Lan không có vai trò gì trong hoạt động này.

Vào năm 2004, Brazil từng giành chiến thắng trong vụ kiện Liên minh châu Âu (EU) về chính sách sản xuất đường có ảnh hưởng đến thị trường thế giới. Nước này cũng đã từng thắng kiện Mỹ về chính sách trợ giá ngành bông.

Châu Âu sẽ trở lại thị trường đường thế giới vào năm 2017 sau khi hạn ngạch sản xuất và hạn chế xuất khẩu đường được dỡ bỏ vào năm 2017 trong khuôn khổ chương trình cải cách Chính sách nông nghiệp chung (CAP) của Liên minh châu Âu (EU). Tuy nhiên, EU vẫn sẽ tiếp tục áp đặt hạn chế nhập khẩu đường. Một số công ty sản xuất đường tại EU đã công bố ý định tăng sản lượng trong năm tới.

Giới phân tích cho rằng từ chỗ nhập khẩu đường ròng, liên minh này có thể trở thành nhà xuất khẩu ròng hàng đầu trong thời gian tới.

Trong niên vụ 2015-2016, các nước EU chỉ sản xuất xấp xỉ 14 triệu tấn đường (được sản xuất từ củ cải vốn có ưu thế sản lượng cao và chi phí thấp) do giá đường trong niên vụ trước đó đứng ở mức thấp. Tuy nhiên, các chuyên gia trong ngành dự báo rằng sản lượng đường củ cải có thể tăng 15-20% sau năm 2017. Nhà phân tích Ruud Schers thuộc ngân hàng Rabobank (Hà Lan) cho rằng sản lượng đường tinh luyện của EU trong niên vụ 2017-2018 sẽ cao hơn 13% so với mức trung bình của sáu niên vụ trước đó.

Trong khi đó, xuất khẩu đường có thể tăng gấp đôi mức hiện nay, lên khoảng 3,9 triệu tấn. Tuy nhiên, lượng đường tinh luyện xuất khẩu của EU sẽ phụ thuộc vào giá cả mặt hàng này trên thị trường quốc tế cũng như chi phí sản xuất. Tuy nhiên, các công ty sản xuất đường của châu Âu khó tránh khỏi việc vấp phải sự cạnh tranh không hề nhỏ trên thị trường trong và ngoài khu vực. Các công ty chế biến đường châu Âu sẽ phải cạnh tranh với Iraq, Saudi Arabia,... tại Trung Đông và Bắc Phi, những khu vực từng là thị trường xuất khẩu chủ chốt của EU trước khi liên minh này áp đặt hạn ngạch xuất khẩu. Trong khi đó, đường củ cải phải đối mặt với sự cạnh tranh ngày càng lớn của isoglucose, một chất làm ngọt được làm từ ngô hoặc lúa mì.

Giá đường tại Liên minh châu Âu hiện cao hơn giá đường thế giới và dự báo sẽ khó có thể giảm theo giá đường trên thị trường toàn cầu, do liên minh này vẫn tiếp tục áp đặt hạn chế nhập khẩu. Ủy ban châu Âu (EC) dự báo giá đường EU sẽ cao hơn mức giá trên thị trường quốc tế khoảng 15-30%.

II. THỊ TRƯỜNG TRONG NƯỚC

1. Diễn biến giá đường quý I/2016

Sau khi ổn định trong tháng 1 và tháng 2, giá đường bán ra tại các nhà máy có xu hướng tăng nhẹ trở lại vào cuối tháng 3/2016, do một số nhà máy sẽ kết thúc vụ ép sớm bởi thiếu mía nguyên liệu, sản lượng đường dự kiến sẽ giảm.

Theo đó, giá đường RS loại 1 bán ra tại các nhà máy phía Bắc cuối tháng 3/2016 tăng 200 đồng/kg lên mức 13.700-14.000 đồng/kg. Tại miền Trung, giá đường cũng điều chỉnh tăng lên mức 13.800-14.000 đồng/kg. Giá đường bán ra tại các nhà máy phía Nam cũng tăng nhẹ 100 đồng/kg lên mức 14.000-14.500 đồng/kg.

Bảng 2: Giá đường quý I/2016

ĐVT: đ/kg

Loại	Thị trường	Ngày 22/1 (Giá bán buôn)	Ngày 22/3 (Giá bán buôn)
------	------------	--------------------------	--------------------------

Đường kính trắng (RS)	miền Bắc	13.500- 13.800	13.700.14.000
Đường kính trắng (RS)	miền Trung	13.600-13.800	13.800-14.000
Đường kính trắng (RS)	TP.Hồ Chí Minh	13.800-14.300	14.000-14.500
Đường RE		16.300-16.700	16.500-16.900

Nguồn: Phòng Thông tin kinh tế quốc tế - VITIC tổng hợp từ Bộ Nông nghiệp

Những nguyên nhân dẫn đến giá đường trong nước tăng

- Do hàng nhập lậu được kiểm soát một thời gian dài
- Tình hình tiêu thụ đường trong nước tốt giúp hỗ trợ giá đường đi lên
- Do một số nhà máy sẽ kết thúc vụ ép sớm bởi thiếu mía nguyên liệu, sản lượng đường dự kiến sẽ giảm

Trong tháng 2/2016, trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk các nhà máy đường đã thu mua giá mía cây từ 860 đến 935 đồng/kg mía (với 10 chữ đường), tăng từ 210 đến 286 đồng/kg mía cây so với niên vụ năm 2015.

Vụ mía đường năm nay, đồng bào dân tộc cũng đã đưa vào trồng đại trà chủ yếu bằng các giống như K88-92, K95-84, K833... là các giống chịu hạn, cho năng suất, hàm lượng đường cao. Theo đánh giá của Sở NN-PTNT, năng suất mía năm nay đạt từ 70 đến 90 tấn mía cây/ha, nhiều gia đình thâm canh tốt đạt từ 100 tấn mía cây/ha trở lên. Đắk Lắk có tổng diện tích mía gần 12.000ha; trong đó tập trung nhiều nhất là huyện M'Đrăk và Ea Kar.

Nhà máy Đường An Khê hỗ trợ nông dân cuối vụ ép, theo đó, từ ngày 15/4/2016, Nhà máy sẽ tăng giá mua mía thêm 50.000 đồng/tấn đối với mía 10 chữ đường tại ruộng (tương đương 950.000 đồng/tấn mía 10 chữ đường). Ngoài ra, với những hộ trồng mía không có công thu hoạch cũng như phương tiện vận chuyển, Nhà máy sẽ sắp xếp lịch thu hoạch và giải quyết trực tiếp cho bà con. Nhà máy Đường An Khê cũng cam kết thu hoạch hết mía trên đồng cho người dân trước ngày 30-4-2016, đảm bảo cây mía tái sinh gốc kịp thời vụ.

2. Cung-cầu

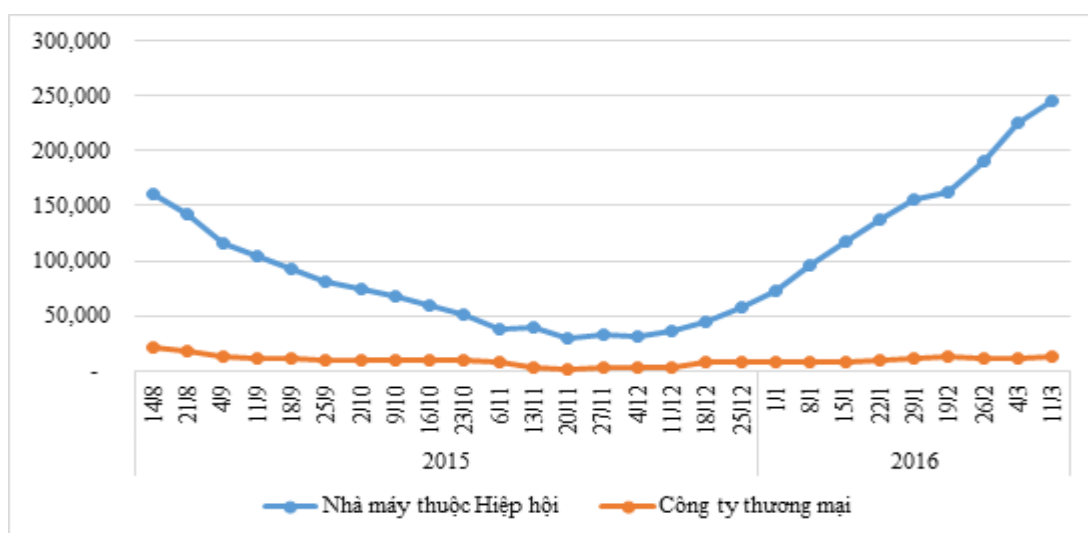
Theo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, vụ 2015-2016 mục tiêu đề ra: Tổng diện tích các nhà máy ký hợp đồng đầu tư và bao tiêu sản phẩm là 257.546 ha. Sản lượng các nhà máy ép khoảng 15,7 triệu tấn, dự kiến đạt 1,56 triệu tấn đường, trong đó đường luyện đạt 750.000 tấn.

Lũy kế đến ngày 11/3/2016, các nhà máy ép được 6.735.544 tấn mía, sản xuất được 627.720 tấn đường. Trong đó, đường sản xuất từ mía là 614.884 tấn, đường

sản xuất từ đường thô của Cần thơ là 7.086 tấn, Nghệ An là 3.640 tấn, Lam Sơn là 2.128 tấn.

Tồn kho đường đến ngày 11/3/2016 tại các nhà máy đường thuộc Hiệp hội vẫn đang tăng là 245.619 tấn, tại các công ty thương mại thuộc Hiệp hội là 12.793 tấn đường.

Hình 2. Tồn kho đường tại các nhà máy và công ty thương mại thuộc Hiệp hội

Nguồn: Bộ Nông nghiệp

Vụ sản xuất 2015 - 2016, các nhà máy ép mía dự kiến đạt 1,56 triệu tấn đường, trong đó đường luyện là 750.000 tấn. Nguồn cung đạt 1,881 triệu tấn, nhu cầu tiêu thụ khoảng 1,6 triệu tấn, cung vượt cầu khoảng 281.000 tấn. Cộng thêm lượng đường sản xuất tại Lào của Công ty Hoàng Anh Gia Lai nhập về Việt Nam với thuế suất 2,5%.

Bảng 3: Thống kê và dự báo cung- cầu đường

ĐVT: tấn

Niên vụ	Sản xuất	Nhập khẩu	Tiêu thụ
2012-2013	1.500.000	70.000	1.300.000
2013-2014	1.587.000	73.500	1.450.000
2014-2015	1.417.800	77.200	1.400.000
Dự báo 2015-2016	1.560.000		1.600.000

Nguồn: VSSA

Xuất, nhập khẩu

Kim ngạch nhập khẩu đường của Việt Nam trong tháng 1/2016 đạt 2,35 triệu USD, giảm 59,8% so với tháng 12/2015 nhưng tăng mạnh 56% so với cùng kỳ năm trước. Thái Lan tiếp tục đứng đầu về xuất khẩu đường vào Việt Nam trong tháng 1, với kim ngạch đạt 1,26 triệu USD, chiếm 54,3% tổng kim ngạch nhập khẩu trong tháng 1. Trong khi đó, nhập khẩu đường từ Lào đạt 0,62 triệu USD, chiếm 26,5% tổng kim ngạch.

Xuất khẩu đường của Việt Nam sang thị trường Trung Quốc tiếp tục ngưng trệ. Trong tháng 1/2016, Việt Nam chủ yếu xuất khẩu đường sang các thị trường Đài Loan, Hồng Kông với tổng kim ngạch chỉ đạt 0,02 triệu USD, giảm 91,9% so với tháng 12/2015 và giảm mạnh 99,8% so với cùng kỳ năm 2015.

Bộ Công Thương cũng đang khuyến khích và tạo điều kiện tối đa cho các doanh nghiệp xuất khẩu đường sang nhiều thị trường khác với điều kiện việc xuất khẩu này đảm bảo đúng với cam kết song phương, tuân thủ các cam kết của quốc tế, cam kết xuất nhập khẩu giữa các quốc gia và vùng lãnh thổ.

III. DỰ BÁO GIÁ

Tổ chức đường thế giới (ISO) dự đoán sau 5 năm dư thừa đường, nhu cầu tiêu thụ sẽ vượt sản xuất trong vụ 2015/2016 và thâm hụt sẽ còn tăng mạnh trong vụ tiếp theo. Ngoài ra, Bộ Nông nghiệp Mỹ cũng dự báo sản lượng đường suy giảm tại Ấn Độ và Thái Lan do diện tích mía suy giảm và ảnh hưởng của El Nino. Do vậy, giá đường thế giới được dự báo sẽ tiếp tục ở mức cao.

Theo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam, giá đường bán ra tại các nhà máy có xu hướng tăng nhẹ trở lại vào cuối tháng 3/2016, do một số nhà máy sẽ kết thúc vụ ép sớm bởi thiếu mía nguyên liệu, sản lượng đường dự kiến sẽ giảm. Do vậy giá bán đường sẽ có xu hướng tăng nhẹ.

IV. CHÍNH SÁCH MẶT HÀNG ĐƯỜNG

Bộ Công Thương có công văn số 1616/BCT-XNK ngày 25/2/2016 báo cáo Thủ tướng Chính phủ về cơ chế điều hành hạn ngạch thuế quan nhập khẩu đường năm 2016.

Bộ Công Thương đề nghị: Sẽ đấu giá thí điểm hạn ngạch thuế quan nhập khẩu đường năm 2016 theo quy định tại Nghị định số 17/2010/NĐ-CP ngày 4/3/2010 của Chính phủ và Thông tư số 03/2012/TT-BTC ngày 5/1/2012 của Bộ Tài chính, Thông tư số 23/2010/TT-BTP ngày 6/12/2010 của Bộ Tư Pháp.

Bộ Công Thương sẽ có Thông tư hướng dẫn về việc thành lập Hội đồng đấu giá thí điểm gồm các Bộ: Công Thương, Tài chính, NN và PTNT, Tư pháp, do lãnh đạo Bộ Công Thương là Chủ tịch Hội đồng.

Đối tượng tham gia đấu giá: Thương nhân trực tiếp sử dụng đường làm nguyên liệu sản xuất và thương nhân sử dụng đường thô để sản xuất đường tinh luyện.

Số lượng đường đấu giá năm 2016 là 85.000 tấn, sẽ gồm cả đường thô và đường tinh luyện. Để phù hợp với cam kết WTO là phân bổ cho đối tượng sử dụng cuối cùng nên sau khi trúng đấu giá, không được mua bán, trao đổi, chuyển nhượng.

V. TÁC ĐỘNG HỘI NHẬP TỚI NGÀNH ĐƯỜNG

Năm 2015 là năm đánh dấu sự tham gia ngày càng sâu của Việt Nam vào chuỗi sản xuất toàn cầu khi **Cộng đồng Kinh tế ASEAN (AEC)** được thành lập. Đối với Khu vực mậu dịch tự do ASEAN (AFTA) có Hiệp định thương mại hàng hóa ASEAN (ATIGA) chỉ áp một mức thuế 5% thì đây là mức thuế nhập khẩu rất thấp.

Ngày 31/12/2015 cộng đồng AEC thành lập, thuế nhập khẩu đường vẫn được áp dụng chỉ 5% cho đến năm 2018. Sau thời gian này, Bộ Tài chính đã có ý kiến vẫn duy trì mức 5%.

Dù có duy trì, thì mức 5% vẫn là mức thấp trong khi giá thành đường của Việt Nam vẫn còn cao do giá mía cao nên đường trong nước sẽ khó khăn khi cạnh tranh.

Đường nhập lậu có nguồn gốc từ Thái Lan, đã từ lâu hoành hành gây khó khăn rất nhiều cho đường trong nước, số lượng lại rất lớn được nhập lậu vào Việt Nam ước khoảng 400.000 – 500.000 tấn/năm.

Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP)- tạo cơ hội cho ngành đường Việt Nam

Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP) không những không quá ảnh hưởng đến ngành đường Việt Nam mà còn mở ra cơ hội thâm nhập và xuất khẩu sang các nước có nền kinh tế phát triển với giá trị gia tăng cao hơn nhiều lần tại thị trường nội địa.

Các quốc gia thành viên TPP sẽ từng bước dỡ bỏ hàng rào thuế quan để sản phẩm đường từng bước được tự do lưu thông và đồng thời mở ra cơ hội cho các quốc gia xuất khẩu thâm nhập các thị trường cấp cao như Mỹ, Nhật Bản, Canada...

Theo cam kết TPP, Chính phủ Mỹ sẽ thiết lập hạn mức (TRQs) 86.300 tấn đối với sản phẩm đường và các sản phẩm chứa đường từ các quốc gia Úc, Canada, Việt Nam, Malaysia và Nhật Bản. Nhật Bản cũng sẽ giảm mức thuế cao áp dụng

cho sản phẩm có độ ngọt cao (high polarity sugar), sẽ ngay lập tức loại bỏ thuế quan 9% đối với một số dòng sản phẩm và thuế quan còn lại sẽ dần được loại bỏ trong vòng 11 năm, đồng thời hầu hết các loại mật ri từ mía sẽ được loại bỏ ngay lập tức.

Nhu cầu đường nhập khẩu từ các quốc gia thành viên TPP lên đến xấp xỉ 9 triệu tấn/năm, cùng với việc hàng rào thuế quan sẽ từng bước được dỡ bỏ (mặc dù sẽ còn một số vướng mắc về tiêu chuẩn kỹ thuật tại các quốc gia) sẽ là cơ hội cho ngành đường Việt Nam thâm nhập thị trường các quốc gia phát triển theo các chế độ ưu đãi dành cho các quốc gia đang phát triển. Đặc biệt là đối với phân khúc sản phẩm đường phục vụ trực tiếp đến người tiêu dùng, bởi hầu hết giá đường tiêu thụ nội địa tại các quốc gia hiện đang được trợ giá dưới nhiều hình thức và duy trì ở mức bình quân rất cao. Đồng thời, cần xúc tiến công tác nghiên cứu và phát triển (R&D) nhằm tìm kiếm phân khúc thị trường ngách mà ngành đường Việt Nam có lợi thế riêng để thâm nhập thị trường các nước.

Các nguồn tham khảo:

- *Nguồn tin quốc tế: Reuters, USDA, Bloomberg...*
- *Nguồn tin trong nước: Cục quản lý giá Bộ Tài Chính, TTXVN, Bộ NN-PTNT...*

Tháng 3-2016

**Phòng Thông tin Kinh tế quốc tế, Trung tâm Thông tin Công nghiệp
và Thương mại (VITIC)**